

Název vyučovacího předmětu: **OSOBNOSTNĚ – KULTURNÍ ROZVOJ (OKR)**

Vzdělávací oblast: **Estetické vzdělávání a Společenskovědní vzdělávání**

Časová dotace vyučovacího předmětu: **OKR: 1, 0, 0, 0, 0, 0**

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Osobnostně – kulturní rozvoj je vyučován v I. ročníku v rozsahu jedna hodina týdně.

Formou řízeného dialogu, výkladu přizpůsobenému věku a zkušenostem žáků, pravidelným sledováním aktuálního dění ve světě inspiruje a vede žáky k osvojení základu společenskovědních disciplín v propojení se základem estetického vzdělávání. Učitel inspiruje a podporuje zájem o aktuální dění, usiluje o výchovu a vzdělání v komplexu s cílem harmonicky rozvinuté osobnosti. Žáci jsou vedeni k praktickému uplatňování teoretických poznatků, učí se v logicky propojeném systému. Učitel využívá audiovizuální prostředky, mimoškolní aktivity. Učitel vede žáky k základním etickým hodnotám a připravuje žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovědní a estetické vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Vede je k sebereflexi a uvědomění si vlastní identity, ke konstruktivně kritickému myšlení, odolnosti vůči manipulaci. Inspiruje žáky k porozumění sobě sama i okolního světa skrze rozvoj duševního života.

Obecné cíle

Předmět je koncipován jako všeobecný kulturní přehled zahrnující základní společenskovědní témata a pojmy v rozsahu odpovídajícímu počtu hodin v daném ročníku. Předmět žáka připravuje k úspěšnému propojování oborů, k zodpovědnosti, motivaci a zájmu o kulturní dění. Cílem je předat žákům ucelený obraz učiva I. ročníku ve společenskovědní oblasti. Žák propojuje své poznatky ve vzájemných souvislostech, samostatně uvažuje a aplikuje poznatky při hodnocení a zvládnání konkrétních úkolů, situací. Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k duchovním a materiálním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Estetické vzdělávání se podílí rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

Obecnými cíli je:

Učit se poznávat

- Vzdělání směřuje k rozvoji dovedností potřebných k učení, k práci s informacemi a jejich praktickému uplatnění při formování postojů
- Učit se chápat umění jako specifickou výpověď o skutečnosti; chápat význam umění pro člověka

- Získávat přehled o kulturním dění a základech ZSV

Učit se pracovat a jednat

- Směřovat k aktivním a iniciativním postojům, kritickému myšlení
- Učit se vytvořit vlastní portfolio jako doklad o svém uměleckém, kulturním a osobnostním rozvoji
- Orientace na trhu práce

Učit se být

- Porozumět vlastní osobnosti, mít osvojené základní etické normy civilizované společnosti, důraz na zodpovědnost, vytrvalost, vůli, lidskost
- Jednat odpovědně a přijímat odpovědnost za své rozhodnutí a jednání; žít čestně
- Učit se být občansky gramotní: mít vědomí sebe sama a vůli poznávat okolní svět, schopnost a vůli klást si hlubší otázky smyslu a hodnoty lidské existence a soužití, být tolerantní k jiným společenským skupinám, vírám i rasám, definovat a uplatňovat vlastní morální zásady a životní hodnoty a cítit se spoluodpovědným za situaci a vývoj v užší i širší komunitě
- Podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah
- Uplatňovat ve svém životním stylu estetická kritéria

Žít společně

- Umět spolupracovat s ostatními, vážit si sebe i druhých, aktivně přistupovat k životu, umět komunikovat, argumentovat, být schopen omluvit se a poučit se z chyb
- Cítit potřebu občanské aktivity, vážit si demokracie a svobody, usilovat o její zachování a zdokonalování; preferovat demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými
- Vystupovat zejména proti korupci, kriminalitě, jednat v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektovat lidská práva, chápat meze lidské svobody a tolerance, jednat odpovědně a solidárně
- Přistupovat s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí

Přínos k realizaci klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- získávat a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů – z verbálních textů (tj. tvořených slovy), z ikonických textů (obrazy, fotografie, schémata) a kombinovaných textů (např. film);

- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence pracovnímu uplatnění

- cílem je naučit žáky využít svých osobnostních a odborných předpokladů a svého nadání pro úspěšné uplatnění ve světě práce a pro budoucí rozvoj své profesní kariéry
- využívat svých společenskovedních a estetických vědomostí a dovedností v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek

Kompetence k využití prostředků informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- důraz na mediální gramotnost v rámci mediální výchovy – cílem je vést žáky k smysluplnému využití ICT při vyhledávání informací, prezentací, s nutností rozlišit informace relevantní, důvěryhodné

Přínos k realizaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- Žák je veden k úctě k materiálním, kulturním a duchovním hodnotám, které se snaží chránit a zachovat pro budoucí generace
- Je veden k zodpovědnosti, sebevýchově, sebedisciplíně, kritickému myšlení, etickým zásadám
- Je schopen zaujmout stanovisko, respektovat názory druhých, včetně ostatních kultur

Člověk a svět práce

- Žák je veden k tomu, aby docenil nezastupitelnost vzdělání a celoživotního učení pro život, je motivován k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře, je schopen využít své znalosti k přípravě kulturního programu nebo jiné kulturní činnosti

Informační a komunikační technologie

- Žák je veden k tomu, aby informační technologie představovaly pouze prostředek k získávání informací, při práci s textem, prezentací, a aby nesloužily jako hlavní nástroj práce v hodině

Popis strategií výuky

Učitel usiluje o následující:

- jasně stanovený cíl hodiny, důraz na aktivitu v hodinách, řízený, aktivní dialog, logicky promyšlený projev, důraz na konstruktivně kritické myšlení opřené o znalosti,

tvůrčivost, samostatnost i schopnost spolupráce, střídání forem práce, práce ve skupinách, sebehodnocení, sledování aktuálního dění – argumentace, využití filmového dokumentu, hledání a nacházení konsensu

Mezipředmětové vztahy

Dějepis (DJ): Listina základních práv a svobod, příběhy osobností, pamětníků na pozadí historických událostí

Základy společenských věd (ZSV): Rodina a mezilidské vztahy, občanská gramotnost a podpora občanské společnosti, sledování aktuálního dění, morálka, kulturní a jiné odlišnosti, respekt, mediální gramotnost, finanční gramotnost

Dějiny výtvarného umění: Inspirace příběhy významných osobností a uvádění pozitivního vzoru, tvůrčí přístup v realizaci portfolia

Dějiny hudby: Inspirace příběhy významných osobností a uvádění pozitivního vzoru

Tvorba a improvizace: Inspirace k osobnostně – kulturnímu rozvoji, sebereflexe, sebezpoznání, motivace k hledání opravdovosti a poctivosti, práce se strachem a manipulací, konstruktivně kritické myšlení, budování zdravé sebejistoty a bezpečného prostoru, důvěry a schopnosti požádat o podporu, motivace k postupnému přijímání sebe sama, sebevyjádření v tvůrčí činnosti

Pedagogická příprava (PP):

- Morálně-volní a vztahově-postojové vlastnosti člověka, vliv výchovy, vzdělávání a společnosti na ně.
- Příprava na budoucí předávání důležitých témat a lidských hodnot v rámci pedagogického procesu dalším generacím

Český jazyk a literatura (ČJL): Komunikační dovednosti, argumentace, umění diskuse, kritické myšlení, tvůrčí práce s textem

Anglický jazyk / Cizí jazyky: Podpora jazykového vzdělávání, komunikace, poznávání a respektování jiných kultur

Vzdělávací obsah

I. ročník, časová dotace 1 hodina týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše formy soužití, mezilidských a mezigeneračních vztahů • je inspirován k zájmu o poznání vlastní rodiny a sebe sama • učí se klást dotazy a tím se poznávat, chápat a ctít sebe i ostatní 	<p><u>Vztahy mezi lidmi, formy soužití</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy obecně, formy soužití, mezigenerační vztahy, partnerské vztahy • Rodina jako základní sociální jednotka, řešení krizových vztahů v

<ul style="list-style-type: none"> • učí se respektu • uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální, psychické či psychosomatické problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité životní situace; • objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání • učí se úctě ke zvykům a rituálům vlastní kultury a kultur ostatních • pracuje s vlastními předsudky • orientuje se v nabídce kulturních institucí • popíše a orientuje se v kulturně kreativním průmyslu • motivace k sebepoznání ve volbě možné profese • praktický nácvik stručného pohovoru • orientuje se v průběhu výběrového řízení • workoholismus vs. poctivé studium a zaměstnání • vytvoří si portfolio jako doklad o aktivním kulturním rozhledu a osobnostním rozvoji • má přehled o nejdůležitějších kulturních institucích v ČR a ve světě s vědomím jejich programového zaměření • popíše vhodné společenské chování v dané situaci • samostatně vyhledává informace v daných oblastech výuky • uplatňuje ve svém životním stylu estetická kritéria • chápe umění jako specifickou výpověď o skutečnosti • chápe význam umění pro člověka 	<p>rodině</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asociální chování, instituce pro sociální a mezilidskou problematiku • Náročné životní situace <p><u>Vývojové etapy života</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Změny v životě jedince, změna osobnosti • Sebereflexe • Vývojové etapy života a přechodové rituály <p><u>Kulturní zvyky a rituály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Respekt a úcta, sebereflexe a sebepoznání <p><u>Trh práce a profesní volba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Volba profese v kulturně kreativním průmyslu a vzdělávání • Vzdělávání v ČR a ve světě. Možnosti osobního růstu. Výběr vhodné profese. • Nabídka/poptávka na trhu práce • Profesní mobilita, denní rozvrh, duševní hygiena, zaměstnání a rodina, kariéra • Pohovor, výběrové řízení, rekvalifikace • Workoholismus • Tvorba portfolio a jeho využití • Kultura - kulturní instituce v ČR a ve světě • Společenská kultura – principy a normy kulturního chování • Estetické a funkční normy při tvorbě - ochrana a využívání kulturních hodnot • Druhy umění - umění jako specifická výpověď o skutečnosti - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • má přehled o kulturním dění a základech ZSV	podobě
---	--------